

iz hleva tudi slamo in gnoj, in ona slama plavala je gori in prekrila celo mlako kakor z nekakovo skorjo. Kdo bi vedel, kaj je iskal ondi naš cápan. Vendar stvar je taka, da je nekikrat po neprevidnosti skočil gori na ono slamo, misleč, da je vse trdno ondi, ali slama se je udrila pod njim. Hotel si je pomagati, mahal sè svojimi capastimi nogami in perotimi, ali udiralo se je povsod pod njim. Pomoči ni bilo, naš cápan se je žalostno utopil.

Kar ni ga bilo videti dva, tri dni. Iskali smo ga povsod in popraševali po njem, vendar vse zaman. Kregulj ga ni mogel odnesti, ker je bil prevelik — ni ga bilo in ga ni bilo. Naposled je vendar spazil naš stari sluga Ivan, da nekaj plava v oni mlaki. Šel je bliže, izvlekel je ono stvar venkaj — bil je naš cápan. Škoda ga je bilo!

Kdo vedi kako, zvedeli so za utopljenega cápana cigani, kateri so se vedno potikali blizo naše vasice. In prišli so ponj. Sam cigan Jožko, kateri je bil nekako njihov starešina, ga je odnesel. To je bilo cigansko gostovanje, ko so se gostili z našim dobrim starim cápanom. Bog jim ga blagoslovi!

Na grobišči.

Na grobišči v zimski noči
Mlada deklica kleči,
Vrô iz prs ji vzdihl vroči,
Sólza ji okó rosi:

„Mati zlata, mati zlata,
Oh, odprite tesni hram,
Oh, odprite ozka vrata, —
Rada, rada šla bi k vam!

Združi z vami naj me jama,
Združi z vami naj me raj!
Kaj brez vas sirota sama
Tu počnèm na svetu naj?

K vam, le k vam sree mi sili,
K vam, le k vam mi koprni,
Saj presrèčno me ljubili,
Mati draga, ste le vi!

Mati zlata, mati zlata,
Oh, odprite tèsni hram,
Oh, odprite ozka vrata, —
Rada, rada šla bi k vam!“

Nagne se ji trudna glava,
Sèn zatisne ji okó, —
K materi ji duša vsplava,
Več ne vrne se v teló . . .

Gregor Gornik.

Grivarjevega Martina god.

Velik je bil zrastel Grivarjev Martin, velik: šele prvo leto je hodil v šolo, pa je bil največji; celo stari šolarji, ki so sedeli vže po tri leta v istem razredu, niso dosegli tako visoko kakor on, pa so večkrat poskušali. Pa ne samo velik je bil Grivarjev Martin, ampak tudi sicer ni maral za nobene otročarije. Kaj ne, kako se drugi otroci veselé, kadar se bliža njihov god? Tudi to leto, o katerem govorimo, vže ni bil več daleč svetega Martina dan.

Martina so imeli teta Neža posebno radi. „Martin,“ obetali so mu, „letos ti bom pa kupila za god še večjo štruco kakor lani.“ Menite li, da je bil Martin

zadovoljen s to obljubo? Prav nič! „Eh, kaj bo štruca!“ vihal je nos, „štruca je za otroke!“ — „Ali bi rad nov klobuk?“ silili so teta vanj, ker bi mu bili na moč radi ustregli. „Sedaj ga ne potrebujem,“ odrezal se je zopet Martin. — „I, kaj bi rad prav za prav?“ poskušali so teta vže malo slabe volje pozvedeti, s čim bi ga najbolj razveselili. „Kako žival bom izkušal sčasoma rediti, da bom imel kaj gospodarstva — kaj bi s tistimi otročarijami, tisto je za otroke!“ govoril je Martin bolj sam za se kakor odgovarjajoč teti. Potem pa se je poslovil ter šel domov.

„Žival bi rad redil.“ Te besede niso šle teti iz glave. „Kaj bi mu kupila? — Konja ali krave mu ne morem, to bi bilo predrago. Morda bi mu bila ovca vščē? I, človek božji, čemu si neki glavo ubijam? Gos podarim Martinu, saj slikajo tudi njegovega patrona z gosjo. Gos, gos — gos, to mu poneseš za god.“ Tako je sklenila Martinova teta Neža ter še tisti dan kupila lepo gosko.

V četrtek je bil takrat sv. Martin, zato je bil Martin ves dan doma. Sredi dopoldneva se je napotila teta Neža z gosjo k Grivarju. Kar samo se ji je smejalo vso pot, večkrat je pobožala gos, ki jo je imela pod pazduho, ter gledala je vže v duhu, kako vesel in srečen bo Martin, ker bo dobil tako lepo godovno darilo.

Martin je ravno pisal domačo nalogo, zakaj dan svojega godū je sklenil dobro porabiti, kar pride teta Neža z gosjo. „Bog ti daj dolgo in srečno življenje, tukaj svojo milost, tamkaj pa nebesa! In da boš bolje pomnil današnji dan, Martin, ná gosko.“ Tako je bilo voščilo in darilo tete Neže. Martin je bil obojega vesel, zahvalil se je teti ter vzel gos, češ, to je pošteno darilo, da je vredno besede, ne pa tiste otročarije.

Ali kmalu mu je jela gos delati priglavice. Domači so pritisnili za teto v sobo ter nekaj časa ogledovali gos, potem pa začeli posmehovati se Martinu, ker je tako za gotovo pestoval gos. Pa še hujši križi so prišli nad Martina zaradi gosi. Vedno je ni mogel pestovati, v sobi je tudi ni smel imeti zaprte, zunaj se je pa bal, da bi mu ne ušla. No, pa v četrtek je vže še bilo, ker je bil doma. Toda kaj bo z gosjo v petek in soboto? Kje ji bo dobil pastirja ali varuha? A ni bilo drugače, v šolo je moral — gos pa mej kokoši.

Dasi tudi sicer ni bil pri zadnjih, ta petek je pritekel Martin veliko pred sošoleci iz šole. Prvo vprašanje je bilo: „Kje je moja gos?“ — „Ravnokar je bila z drugo kuretino pred skednjem,“ pomirili so ga mati. Martin urno odloži knjige, potem pa gre iskat gos. Pa je ni mogel dobiti: kakor bi se bila v zemljo udrla, nikjer je ni bilo. Pri jedi opoldne mu je šlo kar na jok, in mati so ga morali zavrniti, naj vender ne bo tako otročji, češ, gos bo vže sama prišla. Toda ni je

bilo, ne v petek ne v soboto, ne — nikoli. Klanščkov pes jo je raztrgal, kakor so zvedeli šele teden pozneje. —

Sedaj se je Martin kesal, zakaj se ni priporočil teti za klobuk, ali bilo je prepozno: ni imel ne gosi, ne štruce, ne klobuka, zato ker mu je bilo vse — preotročje. Drugi so pa modrejši ter pravijo, da podarjenemu konju ni gledati na zobe, in učé tudi, da se prevzetnežu dostikrat vtepa. — No, kadar bo zopet Martinov god, premislil bo nekoliko te besede. Kajtimar.

Semena za rajski vrt.

14. Vsi svetniki.

Nebés se danes dom odpira
Oj večni dom, oj dom krasán,
Vesél kristjan se vanj ozira,
Slaveč svetnikov častni dan.

Tam neminljive krone zlate
In palme zmage se blesté,
Krasijo večno rajске svate,
Veselje polni jim sréc.

Otroci! nas vse tudi čaka
V nebesih venec prekrasan;
Če pridni bomo, čast enaka
Nam tudi bode neki dan.

Zato se vstrajno vsi trudimo
Za čednost svoje žive dni
Ter vedno radi vse storimo,
Kar Bog in cerkev nam veli.

—va.

15. Vseh vernih duš dan.

Milo se glasé zvonovi
Čez gorice, čez raván,
Vernim kličejo glasovi:
Danes je vseh mrtvih dan!

S cvetjem se jesenskim diči
Njiva Božja krog cerkvé,
Kjer mrličev nemi griči
Opomine nam dele.

Koliko se sôlz pretóči
V posvečeno zemljo tó,
Kolikeri vzdihni vroči
Dvigajo se tod v nebó!

Truden potnik tukaj spava,
Križ vrh groba znani kraj,
Kjer minila njega slava,
Kjer pepél in prah je zdaj.

Počivajte, srca mila,
Bratov, starišev, sestrá;
Kar je britka smrt ločila,
Zopet združi vrh zvezdá.

Kmalo pridemo za vami
V tihi dom počivat vsi,
Križ se dvigal bo nad nami
Kot nad vami se blestí.

Oj, da vsi bi nekđaj vstali,
Pohiteli v sveti raj,
Z angeljei se radovali
Tam pri Bogu vekomaj!

—va.

